

O necesară privire-ndărăt

Dacă societatea românească își întoarce mereu capul către demonii trecutului său – atât al celui recent cât și al celui puțin mai îndepărtat – , înseamnă că are motive temeinice s-o facă. Întrebarea este, doar, dacă are și curajul să-i privească în ochi. O reperare succintă și doar o enumerare superficială a demonilor este insuficientă, dacă nu se făptuiește și adevărata confruntare cu dânșii.

Soarta minorităților conlocuitoare, peste tot în lume unde viețuiesc ele, e strâns legată de soarta neamului în mijlocul căruia trăiesc, dar dramatică în cele din urmă, căci depinde și de destinul țării matcă de care sunt legați prin consanguinitate. Cei „de dincolo” sau „de dincoace”, adică dincoace de hotarul care-i desparte de ai săi conaționali, au o dublă dificultate existențială. Individul aparținând unei minorități conlocuitoare este expus ispitelor și luptei cu batalioane mereu duble de draci – de două ori mai mulți ca la un autohton. Or, asta devine extrem de incomod și apăsător – a trebuit să constat fenomenul pe propria-mi piele. Că situația poate fi doar rareori avantajoasă, ca cea a mielului blând care sugerează la două miorițe, este excepția care doar confirmă și regula. În acest caz, în care, să zicem, minoritarul în cauză știe să-i mână pe necurați să lupte între ei, iar el să rămână destins și odihnit, ar fi șansa ideală. Realitatea istorică ne arată, însă, mai degrabă ipostaza contrarie și anume că, diavolii din ambele părți ale graniței se unesc și pogoară pe capul bietului om cu pricina... Ei!, atunci să vezi dandana, nefericitul minoritar ajunge în absolută **minoritate** și al naibi de singur.

Cam așa ceva se petrece și cu Miodrag Milin prin această carte. Dar, - ce anume face el? Nimic altceva, decât că cercetează acribic multe, multe documente aflate aici și dincolo de hotar. Notând și scriind, el scoate la iveală fapte petrecute de o parte și de alta a gardului ghimpat. Făcând toate acestea, evident că el ajunge să se lupte cu tot felul de demoni, mai mici sau mai mari, mai tineri sau mai bătrâni. Numai că, el, cercetând și constatând istoria drăcească, poate să deranjeze multă lume. Și unii și alții ar dori să se creadă despre ei cum că ar fi îngeri. El este un arheolog de schelete ascunse prin beciuri, alături de alți „*donquijoți*” ai acestei teme...

Încerc, așadar, să-i fac un semn cu mâna, dându-i de înțeles: „- Nu te lăsa!” Mai nou, dracii s-au specializat, de nu-i mai recunoști. Al naibii de tare pot semăna chiar cu un fel de arhangheli. E adevărat că trăim într-o lume cu nevoi globalizate, dar și ei s-au personalizat mai abitar ca înainte, ba chiar s-au deghizat unii dintre ei în binefăcători și salvatori ai neamului, vezi doamne, aflat în pericol.

Societatea românească are ciudățeniile proprii; și ele, să zic așa, personalizate tot istoric. Dacă aș încerca o metaforă vizuală aș prezenta-o ca pe un fel de ceapă cu

mai multe straturi, nu chiar lipite una de alta, ci mobile, ce se mișcă uneori în sens invers, diacronic, producând efecte contradictorii și unice în felul lor.

Dracii românilor sunt de o inventivitate fără seamăn; bunăoară, sintagma „*semnalizezi stânga și o iei la dreapta*” sau invers, tot ei au inventat-o. Ne-ar fi tuturor mai ușor, atât românilor get-beget, cât și minorităților conlocuitoare, dacă s-ar naște pe aceste meleaguri un curaj, să zic așa, bărbătesc și civic, ca atunci când, de exemplu Aghiută aleargă după tine, tu să te oprești brusc, să te întorci spre el, să-l iei de piept privindu-l în ochi: „- Măăăi, putoarea naibii, nu mai mi-e frică de tine, hai să ne luăm la trântă!”... Veți vedea că va începe să tremure de frică, căci, printre altele, el nu este doar fricos și laș și nici numai mincinos, intrigant și bârfitor, ci, mult, mult mai rău... de fapt, este un nima-n lume. Un zero absolut. Ne-ar fi la toți mai bine, dacă, atât românii cât și ai lor sârbi i-ar da un zdravăn șut în fund.

Cumplete vremuri am trăit în țara aceasta, cu toții. Nici nu mi-a venit să cred, când, destul de recent, a trebuit să constat că acea blestemată Rezoluție (anti)iugoslavă din 1948, de sorginte stalinistă, a reușit să infesteze până și a treia generație de sârbi, care, practic, atunci, nici măcar nu erau născuți. Teribil, abia mi-am revenit din șoc!

Deci, succes, Miodrag, în lupta cu dracii sârbo-români.

Bata Marianov
Frankfurt am Main – Timișoara